

M E R K U R I U S Z

8/2019 (rocz. XIV)

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Wydarzenia w Polsce – październik 1919

- 9 października 1919 – W Michaszewiczach zostały wznowione polsko – sowieckie rozmowy, formalnie dotyczące wymiany jeńców i opieki nad nimi, poufnie zaś poruszające sprawy przerywania wojny oraz wyjaśnienia stosunków politycznych między obudwoma państwami. Ze strony polskiej delegacji przewodniczył hr. Michał Kossakowski, z sowieckiej – J. Marchlewski.

- 11 października 1919 – Polski uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie uroczystie wznowił działalność.

Na zjeździe w Krakowie został utworzony Polski Związek Lekkoatletyczny. Prezesem został Tadeusz Kuchar. PZLA był pierwszym związkiem sportowym w niepodległej Polsce.

- 12 października 1919 - W Krakowie na pierwszym posiedzeniu działaczy sportowych – założycieli Polskiego Komitetu Igrzysk Olimpijskich podjęto uchwałę o powołaniu PKOIOI. Na czele zarządu, ukształtowanego ostatecznie 1 grudnia 1919, stanął ks. Stefan Lubomirski. Głównym celem PKOIOI było zgłoszenie Polski do Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego i przygotowanie polskiej reprezentacji do organizowanych w 1920 roku w Antwerpii igrzysk.

- 15 października 1919 – W Krakowie zainaugorowała działalność nowa uczelnia techniczna – Akademia Górnicza.

- 26 – 27 października 1919 – W Warszawie odbył się II Zjazd (I Zjazd Wszechpolski) Związku Ludowo – Narodowego. 800 delegatów uchwaliło nowy program najsilniejszego w Polsce stronnictwa. Silnie i sprawnie funkcjonujące państwo ZLN pragnął budować przez równowagę we współdziałaniu Sejmu, rządu i organizacji samorządowych. Przeciwwstawił się jednak nadmiernej dominacji państwa w życiu gospodarczym, społecznym i kulturalnym narodu. Oblicze państwa miało być – według programu ZLN – katolicko – narodowe, co wiązało się z postulatem polonizacji kresów Rzeczypospolitej, a także z hasłami walki gospodarczej z wpływami Żydów w tej sferze życia społecznego. Na prezesa Zarządu Głównego ZLN wybrano (7 listopada) Stanisława Głabińskiego

Wg publikacji Andrzeja Nowaka - Władysław Adamiec

Wiadomości Klubowe.

12 października 2019 odbył się kolejny Festiwal chórów mniejszości narodowych inicjowany przez bułgarską mniejszość narodową.

Oficjalne otwarcie Festiwalu rozoczęła Pani Natalie Kalajdziewová przewodnicząca bułgarskiej mniejszości narodowej powitaniem przybyłych gości i występujących chórów.

Następnie słowo zabrał Pan Jakub Štědroň dyrektor Domu mniejszości nadodowych, a po nim pan Jiří Knitl przewodniczący komitetu ZHMP.

Prowadzący program Pani Milena Rangelova a Pan Radek Novák kolejno przedstawiali wykonawców - bohaterów tego dnia.

Kolejno wystąpili;

dziecięce zespoły z Czech gościnnie, bułgarska, rosyjska i wietnamska grupa.

Następnie chóry słowackiej, węgierskiej, rosyjskiej, polskiej i bułgarskiej mniejszości narodowej.

Nasz chór wystąpił z następującym programem:

W mojem ogródecku

Dona Nobis

Dwa Serduszka

Ach ty stiep

Ederlezi

Powiadają żem jest ładna

Nasze odczucia były takie, że nasz występ podobał się.

Na zakończenie festiwalu, przekazano dyplomy dyrygentom, były wspólne fotografie a potem i lampka wina. Wśród przybyłych gości zauważyłam tylko z naszego Klubu Jankę Kokeš.

Festival
12. říjen 2019
od 15 do 18 hod.

pěveckých sborů národnostních menšin, 2019

Vystoupí:

- A prima vista
ruská menšina
- A TO MY
polská menšina
- Hlasy Bulharska
bulharská menšina
- Lira
bulharská menšina
- Mille Domi
maďarská menšina
- Spevokol
slovenská menšina
- Son Ca
vietnamská menšina

Hosté:

- FINE KIDS
česká skupina
- KITAP
tatarská skupina

Dům dětí a mládeže
SLEZSKÁ 21
Praha 2 - Vinohrady

Akce se koná s finanční podporou Magistrátu hl. m. Prahy a pod záštitou Mgr. Jiřího Knitla, předsedy Výboru pro národnostní menšiny při ZHMP.

Halina Irena Bukovska

Dwujęzyczność - zalety

Naukowcy odkryli wiele powiązań pomiędzy dwu lub wielojęzycznością a utrzymaniem dobrego stanu naszego mózgu.

Polacy chcą się uczyć języków obcychFoto: Pixabay.com

Wiele badań pokazuje, że dwujęzyczność może ochronić mózg przed taką chorobą jak Alzheimer lub innymi formami demencji. Badanie przeprowadzone zostało przez

naukowców z Uniwersytetu Edynburskiego. Na grupie osób chorujących na Alzheimera oraz demencję udowodnili oni, że u osób, które mówiły w dwóch lub więcej językach demencja była opóźniona o 4,5 roku.

Inne badanie wykazało, że dwujęzyczność chroni przed osłabieniem funkcji poznawczych. Autorzy tłumaczą, że mówienie w dwóch językach pomaga rozwijać przyśrodkowe płaty mózgowie, które odgrywają kluczową rolę w tworzeniu pamięci.

Mówienie w dwóch lub więcej językach ma jeszcze inne pozytywne skutki. Pozwala ono na trenowanie naszego mózgu, by był bardziej wydajny i przetwarzał więcej informacji.

Fryderyk Chopin: Zabierzcie przynajmniej serce me do Warszawy

- Warszawa przeżywa dziś podniosłe chwile. Oto do stolicy wraca serce wielkiego artysty, Fryderyka Chopina - mówił 17 października 1945 roku reporter Polskiego Radia w 96. rocznicę śmierci wybitnego pianisty i kompozytora. Dziś mija 170 lat od jego śmierci.

Serce Chopina powraca do Warszawy - transmisja Polskiego Radia z uroczystości ponownego wmurowania urny z sercem kompozytora w filar kościoła św. Krzyża. 17 października 1945 r.

Fryderyk Chopin. Fotografia artysty autorstwa Louisa-Auguste'a Bissona, ok. 1848 r. Wikimedia Commons/dp

W 1945 roku odbyło się uroczyste wmurowanie urny z sercem kompozytora w filar kościoła św. Krzyża w Warszawie. Wcześniej, w 1944 roku podczas Powstania Warszawskiego, ewakuowano ją ze świątyni do Milanówka.

Historyczna chwila

W zrujnowanej, zniszczonej Warszawie moment powrotu urny z sercem Chopina w dawne miejsce miał wymiar symboliczny. Na trasę przejazdu wyległy tysiące mieszkańców stolicy. Wydarzenie było transmitowane przez Polskie Radio.

- Jesteśmy na starej rogatce wolskiej, w miejscu, gdzie w roku 1831 grono przyjaciół żegnało kompozytora opuszczającego kraj ojczysty na zawsze - komentował reporter Polskiego Radia. - Przed chwilą, w aucie udekorowanym czerwienią i bielą, w powodzi kwiatów przybyła z Żelazowej Woli urna z sercem wielkiego artysty.

Ostatnia wola artysty

Fryderyk Chopin zmarł 17 października 1849 roku. W chwili śmierci towarzyszyła mu siostra Ludwika. To ona zajęła się likwidacją paryskiego mieszkania kompozytora. Ona też, zgodnie z ostatnią wolą, przewiozła serce brata z Paryża do Warszawy w styczniu 1850 r. Słój z sercem trzymała początkowo w domu na Podwalu. Później, urnę umieszczono w kościele św. Krzyża.

Usytuowany w sąsiedztwie Pałacu Czapskich/Krasińskich, był parafialnym kościołem rodziny artysty. To w nim zostały ochrzczone dwie siostry Fryderyka: Izabela i Emilia.

Sanktuarium narodowe

Kościół św. Krzyża był w początkach XIX w. największym sanktuarium Warszawy, w nim odbywały się uroczystości patriotyczno-narodowe. We wnętrzu świątyni umieszczono liczne epitafia i tablice upamiętniające naszych wielkich rodaków, m.in.: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Bolesława Prusa, gen. Władysława Sikorskiego.

Tablica poświęcona Fryderykowi Chopinowi została odsłonięta w 1880 r. Ufundowało ją Warszawskie Towarzystwo Muzyczne. Widnieje na niej cytat z Ewangelii według św. Mateusza: "Gdzie skarb twój, tam serce twoje". Nad nim rzeźbiarz Leonardo Marconi umieścił niewielkie popiersie kompozytora.

Transmisja Polskiego Radia

W uroczystości ponownego wmurowania urny z sercem Chopina brał udział premier Rządu Jedności Narodowej Edward Osóbka-Morawski. Przemówienie do zgromadzonych na rogatkach Woli warszawiaków wygłosił ówczesny wiceprzewodniczący Warszawskiej Rady Narodowej, Wiktor Grodzicki:

- To prawda, стоимy wśród ruin, ale Chopin, gdyby ożył, z zapalem mógłby zagrać na tych ruinach swego poloneza. Byłby dumny ze swego narodu – mówił Grodzicki.

W relacji Polskiego Radia, nadawanej na żywo 17 października 1945 r. znalazły się też **fragmenty homilii wygłoszonej przez ks. Leopolda Pietrzyka, proboszcza parafii św. Krzyża.**

- Wraca serce Chopina na należne sobie miejsce, wraca to płomienne serce do stolicy, za którą ongiś tak gorąco na obczyźnie tęskniło, i w której po śmierci spocząć pragnęło – powiedział ks. Pietrzyk. - Wraca więc, to gorąco kochające swą Polskę serce, na to miejsce, które mu tu nad Wisłą ongiś wybrał naród. Kościół św. Krzyża otrzymuje je dziś od narodu z powrotem.

Olga Tokarczuk laureatką literackiego Nobla za rok 2018

Olga Tokarczuk została laureatką literackiego Nobla za rok 2018. Pogratulowali jej m.in. prezydent, premier i minister kultury. "To wielki dzień dla polskiej literatury" - napisał na Twitterze Andrzej Duda.

- Z zawodu jestem psychologiem – mówiła Olga Tokarczuk na spotkaniu z czytelnikami w Klubie Księgarza w Warszawie. (PR, 17.04.1994)

– Mam w głowie całą bibliotekę książek, którą powinnam napisać – Olga Tokarczuk opowiada o swoim procesie twórczym oraz inspiracjach.

– Jedynymi przedmiotami, które zbieram są książki. Tam, gdzie są książki, jest mój dom – Olga Tokarczuk mówiła o swoich pasjach: astrologii, grzybach oraz o pisaniu jako sposobie "poszerzania

człowieka".

Olga Tokarczuk została laureatką literackiego Nobla za rok 2018

- **Sukcesu polskiej pisarce pogratulowały najważniejsze osoby w państwie**
- **Pisarka otrzymała zaległe wyróżnienie, nieprzyznane rok temu z powodu skandalu obyczajowego w wybierającej laureatów Królewskiej Szwedzkiej Akademii Nauk**

- To wspaniale, że Akademia Szwedzka doceniła literaturę z centralnej części Europy. Cieszę się, że jeszcze się trzymamy - powiedziała Olga Tokarczuk po tym, jak dowiedziała się o przyznaniu jej nagrody.

"Gratulacje dla Pani Olgi Tokarczuk. Sukces polskiego twórcy bardzo cieszy, tym bardziej, że to kolejny międzynarodowy sukces Pani Tokarczuk. Nagroda Nobla to dobitny dowód na to, że polska kultura jest doceniana na całym świecie. Gratuluję!" - napisał wicepremier Piotr Gliński.

Zapowiedział, że w związku z nagrodą dla Tokarczuk "tym bardziej zobowiązuje się powrócić do niedokończonych wcześniej lektur noblistki".

"Serdeczne gratulacje dla Pani Olgi Tokarczuk! Wielki dzień dla polskiej literatury. Kolejna polska pisarka, po poetce Wisławie Szymborskiej, otrzymuje literackiego Nobla. Brawo!" - czytamy we wpisie prezydenta Andrzeja Dudy na Twitterze.

Z gratulacjami pospieszył także premier Mateusz Morawiecki. "Serdecznie gratuluję Pani Oldze wielkiego sukcesu i cieszę się, że polska literatura jest tak ceniona na całym świecie. To wspaniała wiadomość" - napisał na Twitterze.

Olga Tokarczuk laureatką Nagrody Nobla! Serdecznie gratuluję Pani Oldze wielkiego sukcesu i cieszę się, że polska literatura jest tak ceniona na całym świecie. To wspaniała wiadomość.

"Ma się ochotę jej słuchać"

Literackim Noblem uhonorowano wcześniej czworo Polaków - Henryka Sienkiewicza, Władysława Reymonta, Czesława Miłosza i Wisławę Szymborską, która te nagrodę otrzymała w 1996 r. - Olga Tokarczuk ma umiejętność snucia opowieści, łączy w swoim pisarstwie tradycyjną formę powieści z bardzo nowoczesnymi środkami - powiedział prezes Fundacji Wisławy Szymborskiej Michał Rusinek. Podkreślił, że Wisława Szymborska, która rzadko sięgała po prozę, a zwłaszcza po prozę współczesną, bardzo ceniła Olę Tokarczuk. Poetka i pisarka spotkały się kiedyś na targach w Pradze.

- Olga łączy w swoim pisarstwie dwie rzeczy: dosyć tradycyjną, wydawałoby się przebrzmiałą formę powieści z bardzo nowoczesnymi środkami - mówił Michał Rusinek. - Ma umiejętność snucia opowieści, za co ceniła ją Szymborska. Ma się ochotę jej słuchać. Właściwe bez względu na to o czym opowiada, opowiada niezwykle zajmująco. To jest niezwykle i myślę, że to zostało docenione przez Akademię – podkreślił.

Pracowała jako pokojówka w Londynie

Olga Tokarczuk urodziła się 29 stycznia 1962 r. w Sulechowie, studiowała psychologię na Uniwersytecie Warszawskim. Po studiach pracowała m.in. jako pokojówka w londyńskim hotelu i psychoterapeutka we Wrocławiu i Wałbrzychu. W 2018 r., odbierając w Londynie nagrodę Bookera, podkreśliła, że kolczyki, które ma na sobie, są z czasów, gdy pracowała jako pokojówka.

Gdy jej pierwsze utwory literackie zyskały popularność, zrezygnowała z pracy i po przeprowadzeniu się do Nowej Rudy poświęciła się pisaniu. Mieszka obecnie we Wrocławiu, a także w Krajanowie koło Nowej Rudy, w Sudetach Środkowych. Pejzaż i kultura tych okolic przewija się w kilku jej utworach. Jest autorką 17 książek - powieści, zbiorów opowiadań, esejów, a także scenariuszy filmowych. Jej twórczość była wielokrotnie przenoszona na deski teatralne i ekran filmowy. Jest jedną z najczęściej nagradzanych współczesnych polskich pisarek - ma na koncie m.in. nagrodę Fundacji im. Kościelskich, dwukrotnie - w latach 2007 i 2015 - otrzymała Literacką Nagrodę Nike, a w 2018 r. została uhonorowana Międzynarodową Nagrodą Bookera.

Zadebiutowała w 1989 r.

MERKURIUSZ SPORTOWY

Euro 2020: Polacy w grupie E

Poznaliśmy skład grup na przyszłoroczne Mistrzostwa Europy. Polacy zagrają w grupie E!

Biało-czerwoni byli losowani z drugiego koszyka, więc na pewno uniknęli by rywalizacji z Francją, Szwajcarią, Chorwacją, Holandią i Rosją. Oprócz tego, biało-czerwoni nie mogli trafić do grupy B i C. Tym samym potencjalnymi rywalami Polski z koszyka pierwszego stały się Włochy, Anglia, Hiszpania i Niemcy.

W procesie losowania okazało się, że ekipie Jerzego Brzęczka przyjdzie rywalizować z mistrzami Europy z 2012 roku, czyli Hiszpanią. Z pewnością było to idealne losowanie. Warto przytoczyć statystykę pojedynków Polski z Hiszpanami. Na dziesięć starć Polacy wygrali raptem jedno. Los należało jednak zaakceptować i czekać na kolejne rozstrzygnięcia.

Wiele wskazywało na to, że Polacy mogą znaleźć się w grupie śmierci. Gdy w trzecim koszyku pozostały Portugalia i Szwecja, serca polskich kibiców zamarły. Mierzenie się z aktualnymi mistrzami

Europy i zwycięzcami tegorocznej edycji Ligi Narodów z pewnością nie byłoby łatwe. Na szczęście los przydzielił nam Szwedów, zaś Portugalia trafiła do grupy F, w której zmierzy się z Niemcami i Francją, co według ekspertów jest najtrudniejszą grupą Euro 2020.

GROUP A TURKEY ITALY WALES SWITZERLAND	GROUP B DENMARK FINLAND BELGIUM RUSSIA
GROUP C NETHERLANDS UKRAINE AUSTRIA GEO BLR MKD KOS	GROUP D ENGLAND CROATIA SCO ISR NOR SRB CZECH REPUBLIC
GROUP E SPAIN SWEDEN POLAND BIH NIR SVK IRL	GROUP F ISL ROU BGR HUN PORTUGAL FRANCE GERMANY

PS w Kuusamo: Polacy bez błysku. Tande znów najlepszy

Daniel Andre Tande wygrał sobotni konkurs Pucharu Świata w fińskim Kuusamo. Lider Pucharu Świata 131 i 142 metry, co pozwoliło uzyskać 282,5 pkt.

Po pierwszej serii nic nie wskazywało na to, by to Tande wygrał drugie zawody z rzędu. Norweg plasował się na 7. pozycji z siedmiopunktową stratą do lidera, którym był Timi Zajc. Słoweniec uzyskał 137,5 metra i z notą 140 punktów wyprzedzał swojego rodaka – Petera Prevca, a także Norwega – Mariusa Lindvika.

3. lokata norweskiego skoczka była dla Norwegów nie wielkim pocieszeniem. Zdyskwalifikowany został bowiem prowadzący w konkursie – Johan Andre Forgang, jak również zwycięzca serii próbnej – Robert Johansson.

Najwyżej sklasyfikowanym Polakiem był Kamil Stoch, który po skoku na 128 metrów zajmował 13. lokatę. Druga seria w wykonaniu trzykrotnego mistrza olimpijskiego nie była tak udana, czego

przyczyną jest najprawdopodobniej zmiana kierunku wiatru. W przypadku zawodnika z Zębu zaczęło wiać z tyłu. W rezultacie Stoch wylądował na 118 metrze i 50 centymetrze, co dało 19. miejsce.

Nieco wyżej zmagania ukończyli Dawid Kubacki (123,5 m; 135,5 m) i Piotr Żyła (123,5 m; 136 m), którzy zajęli odpowiednio 15. i 16. miejsce.

Po zwycięstwo sięgnął zaś Tande, zaś według wstępnych wyników tuż za nim uplasował się jego rodak – Marius Lindvik (136,5 m; 142,5 m). Timi Zajc spadł zaś na 11. miejsce.

Podium uzupełnił natomiast Peter Prevc. Zdobywca Kryształowej Kuli za sezon 2015/2016 uzyskał w sobotnich zawodach 139 i 134 metry.

Po kontroli sprzętu okazało się, że zarówno Lindvik, jak i Prevc zostali zdyskwalifikowani. Tym samym podium przypadło w udziale Philippa Aschenwalda z Austrii (129 m; 143 m) oraz innego ze Słoweńców – Anze Laniska (136,5 m; 135 m).

Podium Aschenwalda boli o tyle, że po pierwszej rundzie plasował się tuż za Kamilem Stochem.

W trzeciej dziesiątce uplasowało się trzech polskich zawodników. 21. lokata przypadła dla Macieja Kota (120 m; 126 m), zaś 25. był Stefan Hula (127,5 m; 121,5 m).

Z 1 punktem rywalizację zakończył Jakub Wolny. Polak za pierwszym razem skoczył 127 metrów, co dawało niezłą, 19. pozycję. Niestety, drugi skok na 112 metrów zepchnął byłego mistrza świata juniorów na 30. miejsce.

Po pierwszej serii odpadł Klemens Murańka. Zwycięzca LPK z 2019 roku zajął 46. miejsce. Brązowy medalista MŚ z Falun uzyskał zaledwie 102 metry.

W wyniku dyskwalifikacji Lindvika i Prevca, a także Semenica pozycję Polaków startujących w drugiej rundzie poprawiły się o trzy. Tym samym Jakub Wolny zapisze na swoim koncie 4 punkty.

Z A P R A S Z A M Y

Następne spotkanie Klubu Polskiego w Pradze odbędzie się

19 grudnia 2019 (OPŁATEK WIGILIJNY!!!)

Początek o godzinie 17,30. Osoby chętne do pomocy z przygotowaniem proszone są o przyjscie po godzinie 16,00.

Merkuriusz Klubu Polskiego rocz. 14/2019
Projekt współfinansowany w ramach sprawowania
opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią
i Polakami za granicą

Redakcja i skład: Władysław Adamiec